

Eugen DIJMĂRESCU

Fondul de Garantare a Depozitelor în Sistemul Bancar

ACADEMICA BNR

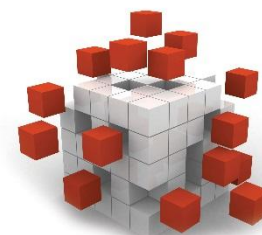
Constanța, 3 septembrie 2013

Principiile fundamentale pentru sisteme eficiente de garantare a depozitelor

- a. 18 principii
- b. Metodologia de evaluare a gradului de conformitate
- c. Aria de utilizare a metodologiei de evaluare

- **Decembrie 2009** : IADI, BCBS, EFDI (Forumul European al Asiguratorilor de Depozite) și FMI (CE ca observator) au înființat Comitetul de dezvoltare a Metodologiei de evaluare a gradului de conformitate a sistemelor naționale de garantare a depozitelor cu standardele internaționale.
- **Mai 2010** : proiectul de metodologie a fost pus în discuția celor 120 de membrii ai IADI
- **Septembrie – Octombrie 2010**: testarea metodologiei în 3 țări pilot: Cehia, India și Mexic
- **27 Decembrie 2010**: textul final al metodologiei este transmis către Consiliul de Stabilitate Financiară, președintelui Mario Draghi
- **1 Aprilie 2011**: Principii fundamentale pentru sisteme eficiente de garantare a depozitelor au fost incluse în Compendiul standardelor-cheie pentru sisteme financiare solide

- Principiile fundamentale reprezintă **cadrul voluntar de acțiune** pentru schemele de garantare a depozitelor în interiorul standardelor internaționale stabilite.
- Principiile fundamentale sunt **adaptabile** cazurilor concrete ale diferitelor jurisdicții, dar nu sunt destinate să acopere toate circumstanțele specifice unui anumit sistem sau să implemeteze o singură formă de asigurare a depozitelor.
- Din perspectiva principiilor fundamentale, trebuie bine **definit rolul schemei de garantare** a depozitelor bancare în cadrul rețelei de stabilitate financiară, care mai include autoritatea de reglementare și supraveghere a pieței, împrumutătorul de ultimă instanță, cadrul legal al instituției falimentului bancar și Trezoreria/Ministerul de Finanțe.
- Principiile fundamentale pentru sisteme eficiente de garantare a **depozitelor abordează toate componentele rețelei de stabilitate financiară**, deoarece acestea sunt corelate și interdependente. Orice deficiență a oricăreia dintre componente poate afecta capacitatea autorităților de a asigura stabilitatea financiară , iar deficiențele localizate la o altă componentă a rețelei de stabilitate financiară pot afecta capacitatea schemei de garantare a depozitelor de a-și atinge obiectivele

Cele **18 principii fundamentale**, agreate și lansate de comunitatea financiară internațională, se referă la:

1. obiectivele politicii publice,
2. reducerea hazardului moral,
3. mandatul schemei de garantare a depozitelor (SGD),
4. puterile acordate acesteia,
5. buna guvernanță,
6. relațiile cu ceilalți membri ai rețelei de stabilitate financiară,
7. colaborarea transfrontalieră a SGD,
8. obligativitatea participării la o schemă de garantare a depozitelor,
9. acoperirea deponenților,
10. tranziția de la acoperirea nelimitată la acoperirea limitată,
11. finanțarea SGD,
12. informarea publicului,
13. protecția legală a personalului din cadrul schemei,
14. relația cu părțile responsabile pentru falimentul bancar,
15. detectarea timpurie, intervenția și soluționarea situației băncilor cu probleme,
16. procesul eficient de bank resolution,
17. rambursarea sumelor către deponenți,
18. recuperarea creanțelor de către SGD.

Metodologia de evaluare a gradului de conformitate analizează atribuțiile schemei de garantare și sunt luate în considerare punctele de vedere ale tuturor părților implicate în rețeaua de stabilitate financiară, de la instituțiile componente până la beneficiarii săi.

Pentru fiecare din cele 18 principii fundamentale, evaluarea conformității se bazează pe o **serie de elemente**:

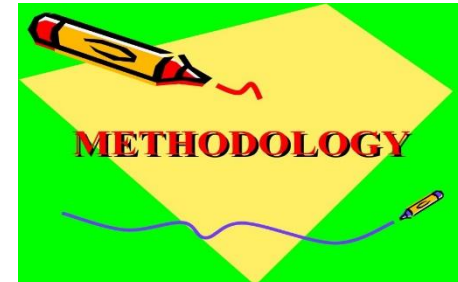
- Cadrul legislativ și de reglementare;
- Gradul de implementare;
- Impactul implementării.

Fiecare principiu fundamental este detaliat sub forma unor criterii esențiale, existând și situații în care sunt introduse și criterii suplimentare. În total, cele 18 principii fundamentale au fost detaliate prin 89 de criterii de bază și 11 criterii suplimentare.

Gradul de conformitate a schemei de garantare cu fiecare principiu fundamental este rezultanta judecăților de valoare cu privire la punctele tari și punctele slabe identificate, plasându-se pe o scală dată de următoarele calificative: conform, grad ridicat de conformitate, neconform într-o măsură semnificativă, neconform, neaplicabil, neanalizat.

Metodologia de evaluare poate fi utilizată în cadrul uneia din următoarele situații:

- Autoevaluarea schemei de garantare a depozitelor;
- Evaluarea stabilității financiare de către FMI și Banca Mondială în cadrul FSAP;
- Evaluarea de către o terță parte (o altă schemă de garantare);
- Evaluarea tematică în cadrul FSB, G-20, a comitetelor regionale IADI și EFDI.

➤ Recomandarea IADI:

Principiile fundamentale (IADI) recomandă ca SGD să dispună de planuri de continuitate și să dezvolte scenarii pentru testarea de stres.

➤ Acțiuni EFDI

- ✓ Crearea unui grup de lucru dedicat problematicii testelor de stres
- ✓ Pregătirea unui ghid privind testarea de stres, care să asigure un cadru uniform pe baza căruia SGD să evalueze răspunsul posibil în cazul apariției unor evenimente
 - (i) Normale și previzibile
 - (ii) Extreme sau neașteptate.

Scopul: asigurarea unui instrument de lucru pentru SGD în vederea elaborării și derulării testelor de stres

Aspectele abordate:

1. Componentele testelor / Input:

- ✓ Informații (ipoteze de lucru)
- ✓ Scenarii și impact

2. Structurarea și derularea testelor:

- ✓ Testarea proprie
- ✓ Model de captare a rezultatelor

3. Analiza rezultatelor:

- ✓ Identificarea vulnerabilităților și riscurilor

4. Elaborarea rapoartelor și valorificarea rezultatelor

- ✓ **Identificarea riscurilor** la care sunt expuse SGD
 - Riscuri financiare*
 - Riscuri operationale*
- ✓ Abordarea sistematică a riscurilor operaționale care pot determina imposibilitatea SGD de a-și îndeplini atribuțiile legale
- ✓ **Pregătirea de scenarii** pentru testele de stres care să acopere un spectru larg de situații posibile
- ✓ Pregătirea **răspunsului** aferent fiecărui scenariu
- ✓ Creșterea capacității de reacție a schemelor de garantare a depozitelor și eliminarea / reducerea deficiențelor constatate

Evenimente comune & previzibile / extreme & neașteptate:

- Întreruperea operațiunilor
- Date eronate
- Falimentul concomitent al mai multor instituții de credit
- Acoperire negativă din partea mass-media
- Cooperare transfrontalieră defectuoasă
- Cooperare inadecvată cu alte organizații
- Lipsa accesului la resurse financiare
- Implicații legale post-faliment.

- ✓ Planificarea premergătoare intervenției / plății de compensații
- ✓ Procesele operaționale necesare
- ✓ Capacitatea de executare a intervenției sau plății de compensații
- ✓ Finanțarea
- ✓ Termenele legale
- ✓ Guvernanța schemelor de garantare/ cadrul de luare a deciziilor
- ✓ Managementul relațiilor cu terții
- ✓ Comunicarea

IADI este **forumul asiguratorilor de depozite** din întreaga lume, înființat cu scopul de a împărtăși cunoștințe și expertiza legată de activitatea asiguratorilor de depozite.

Asociația **oferă programe educaționale și de training** și **crează materiale de cercetare și analiză** pentru subiecte adiacente activității asiguratorilor de depozite.

În acest scop, IADI:

- dezvoltă **principii și standarde** necesare pentru îmbunătățirea sistemului de lucru a asiguratorilor de depozite – având în vedere diferitele circumstanțe structurilor specifice fiecărui fond de garantare;
- facilitează **schimbul de expertiză și de informații** între fondurile de garantare prin traininguri, programe de dezvoltare și programe educaționale;
- își asumă **funcția de cercetare** pentru subiecte legate de asiguratorii de depozite;
- cooperează cu alte **organizații internaționale**, în special cu cele implicate pe piețele financiare;

1. Integrarea financiară și asigurarea depozitelor bancare

2009 – **G20** reiterează necesitatea facilitării accesului populației sărace la serviciile financiare, admitând că peste 2 miliarde adulți nu au acces la servicii financiare;

2010 – **IADI** crează un subcomitet de **Integrare Financiară**, subcomitet care devine în **2011** **Subcomitetul de Integrare Financiară și Inovare** datorită rolului determinant al inovației și tehnologiei în extinderea produselor financiare în cadrul populației sărace, în special în economiile în curs de dezvoltare

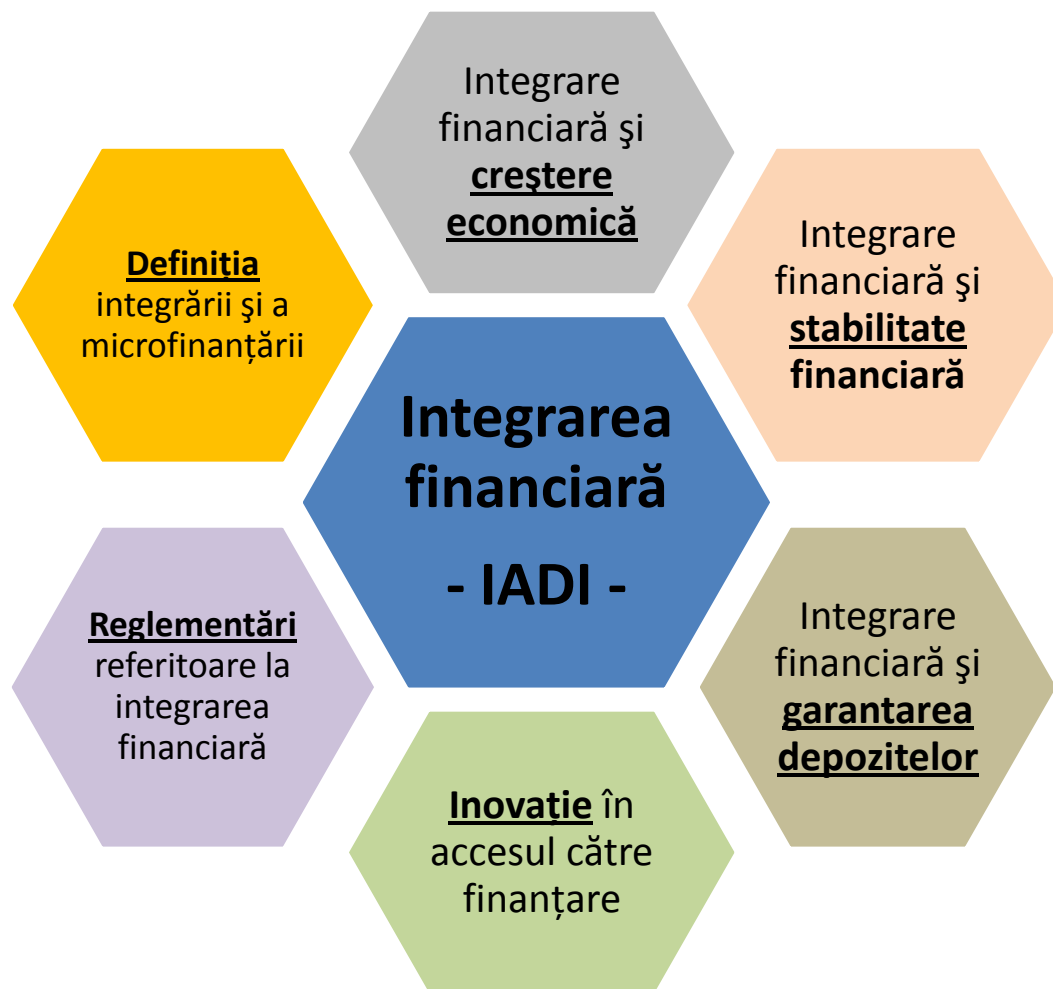
1. Integrarea financiară și asigurarea depozitelor bancare

IADI în integrarea financiară, axe de analiză

- ❖ **Definiția** procesului de integrare financiară;
- ❖ Cum poate contribui integrarea financiară la **dezvoltarea economică**;
- ❖ Integrarea financiară și **stabilitatea financiară**;
- ❖ Rolul **fondurilor de garantare** în procesul de integrare financiară:
 - *Protectia micilor deponenti;*
 - *Inovare;*
 - *Conștientizarea publicului.*

1. Integrarea financiară și asigurarea depozitelor bancare

2. Diminuarea hazardului moral

2. Diminuarea hazardului moral

Hazardul moral pentru **fondurile de garantare** = tendința de a angaja riscuri de către instituțiile asigurate care pot apărea când deponenții sau restul creditorilor sunt, sau cred că sunt protejați de orice potențială pierdere deoarece instituțiile asigurate nu vor fi lăsate să cadă. Având acest crez, nu monitorizează performanța instituției creditate.

Metode de reducere a hazardului moral:

- Guvernarea corporativă și managementul riscului;
- Disciplina pieței:
 - *Disciplina deponenților;*
 - *Disciplina acționarilor;*
- Disciplina în reglementare:
 - *Caracteristici de definire ale sistemului de asigurare depozite;*
 - *Reglementarea prudențială și supervizarea;*
 - *Rezoluția de faliment.*

3. Ajutorul acordat băncilor de către stat în perioada crizei – implicații pentru reglementare

Consecința crizei globale - > necesitatea acordării de pachete pentru salvarea băncilor

Scopul acestor măsuri:

- ❖ Reducerea riscului de faliment bancar
- ❖ Păstrarea încrederii în sistemul bancar

Costuri antrenate de către guvernele europene în acest demers:

- ❖ 1,6 mld €
- ❖ echivalent a 13,1% GDP UE

3. Ajutorul acordat băncilor de către stat în perioada crizei – implicații pentru reglementare

Bănci susținute vs. bănci nesusținute

- > importante diferențe de reglementare anterioare crizei;

Mărimea băncilor și implicit a concernelor “*too big to fail*”

- > rol dominant în explicarea ajutorului statului;

Diversificarea surselor de venit

- ❖ Declin în costurile de salvare pentru băncile mari
- ❖ Creștere în costurile de salvare pentru băncile mici și mijlocii

3. Ajutorul acordat băncilor de către stat în perioada crizei – implicații pentru reglementare

De **importanță fundamentală** sunt:

- ❖ Măsurile prudențiale ad-hoc – aplicabile prioritar pentru băncile mici și mijlocii;
- ❖ Reglementările interstatale – aplicabile prioritar pentru băncile mari;

Este justificată și necesară introducerea **restricțiilor de reglementare** în ceea ce privește diversificarea veniturilor băncilor;

Costurile unei recapitalizări publice s-au dovedit potențial mai mici dacă se poate face o redistribuire a activelor din sistemul bancar astfel încât să fie redus market share-ul marilor bănci, în defavoarea diversificării surselor de venit ale acestora.

➤ **Participare obligatorie** la schema de garantare a depozitelor (SGD) pentru toate instituțiile de credit care atrag depozite de la public

➤ **Principiu unanim recunoscut pe plan internațional**

Băncile au responsabilitatea principală a suportării costului garantării depozitelor întrucât acestea și clienții acestora beneficiază direct de protecția acordată de SGD (*Directiva UE privind schemele de garantare a depozitelor și Principiile fundamentale pentru sisteme eficiente de garantare a depozitelor*)

➤ **Contribuție** = suma de bani pe care SGD o colectează de la fiecare instituție de credit participantă în vederea suportării cheltuielilor administrative și a costurilor intervențiilor sale pentru menținerea stabilității financiare (de exemplu, plata de compensații, finanțarea transferului depozitelor garantate etc.)

➤ **Contribuția la SGD** poate fi determinată aplicând la baza de calcul (de exemplu, valoarea totală a depozitelor garantate) o cotă:

- ✓ *egală* pentru toate instituțiile de credit participante la SGD

- ✓ *diferențiată în funcție de risc,*
stabilită pentru fiecare instituție de credit
în parte în funcție de profilul de risc al acesteia

➤ **Exemple de țări** care au adoptat un sistem de contribuții diferențiate la SGD în funcție de profilul de risc al instituțiilor de credit participante:

- ✓ *în Uniunea Europeană:* Belgia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Italia, Olanda, Polonia, Portugalia, Suedia
- ✓ *în alte țări:* Argentina, Canada, Columbia, Kazakhstan, Malaezia, Nigeria, Statele Unite ale Americii, Taiwan, Turcia, Uruguay

➤ **Tendențe pe plan internațional** – înlocuirea sistemului uniform de contribuții cu sistemul contribuțiilor diferențiate în funcție de profilul de risc al instituțiilor de credit participante la SGD

Proiectul noii directive privind schemele de garantare a depozitelor –
art. 11 **“Calcularea contribuțiilor la schemele de garantare a depozitelor”**

	<i>Propunerea Comisiei Europene (12 iulie 2010)</i>	<i>Varianta Președinției Consiliului UE (17 iunie 2011)</i>	<i>Varianta Parlamentului European (16 februarie 2012)</i>
<i>Obligativitatea RBC</i>	Contribuțiile la schemele de garantare a depozitelor <u>trebuie determinate</u> pentru fiecare membru <u>pe baza gradului de risc</u> asumat de acesta.	Contribuțiile la schemele de garantare a depozitelor <u>pot cuprinde</u> atât <u>elemente de cuantificare a riscului</u> , cât și <u>elemente independente de risc</u> .	Contribuțiile la schemele de garantare a depozitelor <u>trebuie determinate</u> pentru fiecare membru <u>proporțional cu gradul de risc</u> asumat de acesta.

Propuneri la nivelul UE privind RBC (cont.)

	<i>Propunerea Comisiei Europene (12 iulie 2010)</i>	<i>Varianta Președinției Consiliului UE (17 iunie 2011)</i>	<i>Varianta Parlamentului European (16 februarie 2012)</i>
<i>Modul de calcul al RBC</i>	Un singur model obligatoriu pentru toate statele membre și toate categoriile de bănci, prezentat în anexa proiectului directivei.	Orientări emise de Autoritatea Bancară Europeană (ABE) pentru calculul RBC – formule, indicatori specifici, clase de risc.	Modele standardizate, cu emiterea de către ABE a unor standarde tehnice în vederea armonizării definițiilor și metodelor utilizate pentru evaluarea riscului. SGD ar putea aplica propriile modele, cu condiția aprobării acestora de către autoritățile competente și ABE.

Propuneri la nivelul UE privind RBC (cont.)

	<i>Propunerea Comisiei Europene (12 iulie 2010)</i>	<i>Varianta Președinției Consiliului UE (17 iunie 2011)</i>	<i>Varianta Parlamentului European (16 februarie 2012)</i>
<i>Ponderarea riscului</i>	75%-200% Instituțiile de credit nu pot plăti mai puțin de 75% sau mai mult de 200% din contribuția unei bănci cu risc mediu.	50%-200%	75%-250%

Cadrul general

- Totalul activelor din sectorul bancar a fost **de 7 ori mai mare** decât Produsul intern brut (PIB);
- **Deficit de cont** curent foarte mare și persistent;
- O mare expunere pe sectorul financiar bancar din Grecia (datorie publică și privată);
- O **datorie publică** internă foarte mare;
- **Datoria publică** a avut un nivel de cca 86% din PIB la 31 decembrie 2012;
- **Deficitul bugetar** al Ciprului a fost de 6,3% în 2012;
- Un volum mare de depozite bancare aparținând unor **persoane nerezidente**.

În concluzie, pentru îmbunătățirea acestei situații a fost necesară o asistență economică imediată din partea organizațiilor internaționale și a statelor membre ale UE.

Calendarul principalelor acțiuni întreprinse

- **25 Iunie 2012** - Cipru solicită asistență economică și încep negocierile cu Troika (Comisia Europeană, Banca Centrală Europeană, Fondul Monetar Internațional);
- **Noiembrie 2012** – Acordul preliminar pentru recapitalizarea băncilor bazat pe rezultatul unui stress test;
- **Februarie 2013** – Ca urmare a stress testului se aprobă recapitalizarea sectorului bancar cu suma de 10 miliarde de Euro;
- **16 Martie 2013** – Întâlnirea extraordinară a Eurogrup în Cipru. Troika aprobă acordarea unui sprijin în valoare de 10 miliarde Euro pentru acoperirea deficitului public/guvernamental, băncile urmând să obțină alte 6 miliarde Euro pentru recapitalizare utilizând fondurile proprii;
- **19 Martie 2013** – Parlamentul cipriot votează împotriva propunerii inițiale a Eurogrup;

Calendarul principalelor acțiuni întreprinse

- **18-28 Martie 2013** – Ministerul Finanțelor împreună cu Banca Centrală au decis instituirea unei intreruperi în activitatea bancară cu publicul în scopul prevenirii unei instabilități pe piața financiar bancară;
- **21 Martie 2013** - Banca Centrala Europeană anunță înghețarea sprijinului financiar până la semnarea Memorandumului de înțelegere;
- **22 Martie 2013** - Parlamentul cipriot aprobă pachetul legislativ menit să deblocheze situația în care se află sectorul financiar bancar. În acest context Banca Centrala va funcționa ca Autoritate de rezoluție și se instituie Schema de garantare a depozitelor și rezoluție a instituțiilor de credit și alte instituții.

Calendarul principalelor acțiuni întreprinse

- **25 Martie 2013** - Întâlnirea extraordinară a Eurogrupului privind soluționarea situației celor două mari banci din Cipru: Bank of Cyprus (BoC) și Cyprus Popular Bank (CoP);
- **27 martie 2013** – Introducerea controlului Ministerului Finanțelor asupra capitalului bancar în scopul evitării transferurilor de capital în străinătate;
- **28 martie 2013** - băncile se redeschid și operează sub controlul Ministerului Finanțelor;
- **29 Martie 2013** - se semnează decretele privind procedura de recapitalizare (bail-in) a Bank of Cyprus și Cyprus Popular Bank;
- **2 Aprilie 2013** - se semnează Momorandumul de înțelegere.

Obiectivele Programului convenit cu Troika

- **Implementarea unor măsuri** care să conducă la soluționarea crizei financiar bancare prin restructurarea și reducerea dimensiunii sectorului bancar (o săptămână);
- **Continuarea procesului de consolidare fiscală** prin reducerea cheltuielilor publice, îmbunătățirea eficienței sectorului public și creșterea nivelului veniturilor guvernamentale;
- **Implementarea unor reforme structurale** care să sprijine îmbunătățirea competitivității, diminuarea deficitelor macroeconomice și restabilirea unor baze solide pentru creștere durabilă.

Impactul măsurilor aprobate asupra sectorului bancar:

- **Cipru a primit prima tranșă** (în valoare de 2 miliarde de Euro) din împrumutul acordat (10 miliarde Euro);
- S-a pus în aplicare Legea privind rezoluția instituțiilor de credit și alte instituții;
- **Bank of Cyprus a fost recapitalizată utilizând fonduri proprii;**
- Restructurarea/ dizolvarea Cyprus Popular Bank prin separarea activelor bune („good bank”) de cele neperformante („bad bank”);
- Absorbția „good bank” de către Bank of Cyprus;
- Operațiunile ambelor bănci în Grecia au **fost vândute către Piraeus Bank;**
- Unele operațiuni ale Cyprus Popular Bank în UK au fost vândute lui Cyprus Popular Banking UK, iar unele operațiuni ale Bank of Cyprus în România au fost vândute subsidiarei CoP în România, respectiv Marfin Bank.

- Bank of Cyprus, cea mai mare bancă din Cipru, fondată în anul 1899, a început să opereze în România cu o sucursală bancară în **iunie 2006**.
- **Dupa o evoluție ascendentă, pe fondul crizei financiar bancare din Cipru și din UE, în anul 2012** sucursala locala a grupului Bank of Cyprus și-a redus bilanțul de credite cu 10% în ultimul an, până la 580 mil. euro, în timp ce volumul depozitelor atrase de la clientela a crescut cu 9% și a ajuns la 203 mil. euro la sfârșitul lunii martie, potrivit datelor publicate de grup. Banca a platit dobânzi consistente la depozite, în jurul a 7% pe an, în condițiile în care a încercat să-și reducă dependența de finanțarea primită de la grup și să-și echilibreze raportul credite pe depozite, care ajungea la 250% la finalul primului trimestru.

În Noiembrie 2012 Bank of Cyprus a raportat în primele nouă luni o pierdere de 6,6 mil. euro din operațiunile derulate în România, față de un profit net de 4,8 mil. euro în perioada corespunzătoare a anului trecut, după ce provizioanele de risc au urcat de două ori și veniturile nete din dobânzi au scăzut.

În 2013, pe fondul vulnerabilităților sistemului bancar cipriot, Bank of Cyprus a decis să închidă sucursala din România începând cu 1 aprilie 2013.

- **Sucursala din Romania si-a anuntat oficial închiderea temporară în vederea vânzării**

- În data de 26 aprilie 2013 Banca Națională a României a confirmat, că Banca Centrală a Republicii Cipru (BCC) a hotărât soluționarea situației sucursalei din România a Bank of Cyprus (BoC), aflată în proces de restructurare.
- Prin decret al BCC s-a decis transferul unei părți din activele și pasivele de la sucursala BoC către Marfin Bank Romania SA, bancă românească cu capital străin (elen - n.red.), supusă reglementării și supravegherii exercitate de către Banca Națională a României.
- Marfin Bank Romania și Bank of Cyprus au semnat Acordul prin care Marfin Bank Romania va achiziționa o parte din activele și pasivele BOC, Sucursala din Romania. În cadrul Acordului, Marfin Bank a preluat active în valoare brută de 82 milioane euro, depozite în valoare de 77 milioane euro, precum și angajații aferenți tranzacției.
- Acest transfer vizează toate depozitele clienților sucursalei din Romania a BoC, persoane fizice și companii, cu excepția depozitelor constituite de unii clienți drept garanții pentru creditele primite de la această sucursală. În schimbul acestor depozite asumate de Marfin Bank, BoC a transferat lichidități substanțiale, precum și un portofoliu de credite "de bună calitate, cu garanții solide, acordate persoanelor fizice și IMM-urilor.
- În consecință, **depozitele transferate de la sucursala din Romania a BoC intră sub prevederile legislației românești, fără a fi afectate de măsurile aplicate de autoritățile din Cipru.**
- **Conform normelor Uniunii Europene, depozitele bancare din Romania sunt garantate până la limita de 100.000 de euro.**

Ce se întâmplă cu clienții Bank of Cyprus din România?

Clienții transferați ai sucursalei BoC din România vor putea derula operațiuni bancare prin unitățile:

Marfin Bank

Referitor la activitatea sucursalei BoC din România, aceasta va desfășura în continuare operațiuni ce vizează, în principal, administrarea portofoliului de credite rămas în gestiunea sa, care au ca sursă de finanțare linia de credit de la banca-mamă.

În noile condiții, Marfin Bank Romania S.A. rămâne o entitate bancară solidă, indicatorii de solvabilitate și lichiditate ai acesteia situându-se în parametri ceruți de către Banca Națională a României în calitate de autoritate de reglementare și supraveghere. Mai mult, s-a hotărât majorarea capitalului social al Marfin Bank România S.A. de către banca-mamă a acesteia (din Cipru), fapt ce contribuie la consolidarea suplimentară a băncii românești cu capital străin.

Activele acestei sucursale se ridică la 450 de milioane de euro, din care 350 de milioane reprezintă credite.

Marfin Bank are active de 2,6 miliarde de lei, din care 1,6 miliarde sunt credite, în timp ce depozitele valorează sub un miliard de lei. Banca are o rețea teritorială de 33 de unități.

Depozitele clienților Bank of Cyprus vor intra sub umbrela Fondului Român de Garantare a Depozitelor prin Marfin Bank, entitate cu personalitate juridică română, care este supravegheată de BNR. Nu este vorba numai de depozite (din peste 240 milioane euro la finalul anului trecut în Bank of Cyprus au mai rămas 77 milioane), ci și de o parte a creditelor fără probleme (doar 82 milioane euro din cele peste 500 milioane euro care existau în bilanț la finalul lui 2012).

- Falimentară în Cipru, Marfin Bank a preluat gratis activele BoC și anume: depozitele rămase la sucursala românească a Bank of Cyprus și o parte din creditele „sanatoase” sperând să facă față valului de retrageri din perioada următoare cu ajutorul unei infuzii de capital de 20 milioane euro și împrumuturilor de la BNR.
- A doua mare bancă a țării, Cyprus Popular Bank (Laiki) a fost închisă, iar sumele garantate din depozitele bancare au fost transferate la Bank of Cyprus, cea mai mare instituție de credit a țării. Sumele de peste 100.000 de euro ar putea înregistra pierderi de până la 80%. Pentru a primi un ajutor din partea partenerilor europeni, Ciprul a decis sa taxeze toate depozitele mai mari de aceasta suma.
- În cazul Bank of Cyprus, deponenții cu mai mult de 100.000 de euro vor afla în septembrie cu exactitate cât vor pierde din sumele care depășesc acest prag de garantare
- Potrivit ministrului cipriot de Finanțe, deponenții străini, dintre care mulți investitori ruși, vor deține în final majoritatea noilor acțiuni cu drept de vot la Bank of Cyprus (cca 60%). Cu alte cuvinte, cine controlează Bank of Cyprus controlează insula.

Re-reglementarea piețelor financiare

- Re-reglementarea a fost generata de **imperfecțiunea piețelor financiare**.
- Necesitatea re-reglementării presupune o strategie activă de gestionare a riscului sistemic și anume:
 - După punerea în aplicare a unui proces de curățare a consecințelor crizelor, caracterul asimetric al funcționării piețelor poate genera un nou balon speculativ;
 - Curățarea consecințelor crizelor financiare este mult mai costisitoare decât intervenția timpurie a autoritatilor pentru limitarea sau corectarea dezechilibrelor;
 - Se impune o abordare proactivă pentru diminuarea riscului de formare a baloanelor speculative
 - În consecință este necesară reinstaurarea mecanismelor de protecție pentru a preveni crizele bancare majore, instaurarea **un nou regim de reglementare**.

Perspectivile și componentele reglementării prudentiale

1. Prevenirea vulnerabilităților sistemice inclusiv prin acțiuni asupra amplitudinii ciclului riscului financiar

- Stabilitatea financiară este privită într-o nouă abordare și anume: prevenirea vulnerabilităților sistemice nu se mai realizează exclusiv prin temporizarea acumulării de riscuri prin intermediul cerințelor de capital ci se acționează inclusiv asupra dimensiunii ciclului de risc financiar;
 - Se consolidează rolul anticiclic al politicii macroprudentiale (rezerve suplimentare de capital), inclusiv prin acțiuni proactive pentru temperarea cererii de credite;
 - Rezervele de capital acumulate în perioadele de expansiune vor fi eliberate în perioadele de ajustare economică.

2. Mecanisme complementare

- Chiar dacă reglementările bancare au o orientare macroprudențială, acestea nu sunt suficiente pentru prevenirea acumulării vulnerabilităților sistemice.

Pentru aceasta se impun următoarele:

- Menținerea unui sistem bancar sănătos necesită și existența unor mecanisme complementare, precum disciplina de piață exercitată de acționarii băncilor împreună cu o bună guvernare corporativă internă;

continuare

- Schimbarea filozofiei de remunerare presupune ca partea dominată a remunerării să fie sub forma de acțiuni ce nu pot fi vândute decât după o anumită perioadă de timp sau sub forma unor opțiuni de cumpărare;
- Componentele mixului de politici macro-economice trebuie să evite stimularea excesivă a cererii de credite peste fluxul economisirii interne;
- Politica fiscală și de venituri trebuie să joace un rol activ în limitarea creșterii cererii de credit, precum și în prevenirea supraevaluării preturilor activelor.

3. ieșirea ordonată de pe piață

- Noul cadru privind rezolvarea situației băncilor problema (rezoluția) reprezintă soluția pentru ieșirea ordonată de pe piață a instituțiilor neviabile considerate "too big to fail".
- Restructurarea administrativă (în loc de cea judiciară) conduce la limitarea hazardului moral, concomitent cu diminuarea externalităților negative (efecte de contagiune directe sau indirecte) asupra celorlalte instituții din sistem;
- Recapitalizarea internă (bail-in), instrument pentru rezolvarea problemei "too big to save" care conduce la eliminarea legăturii vicioase dintre băncile aflate în dificultate și datoria publică a statelor.

Uniunea bancară (UB)

Componente:

1. Mecanismul unic de supraveghere (MUS)

- CRD IV (Basel 3)
- Reguli prudentiale (Single Rulebook)

2. Mecanismul unic de restructurare (MRR)

- Directiva BRR (Directiva privind redresarea și restructurarea bancară)

3. Schema europeană de garantare a depozitelor (SGD)

- Directiva SGD

De ce este necesară UB?

Pentru:

- Stoparea actualei tendințe de fragmentare a pietelor financiare în UE care este incompatibilă cu existența unei Uniuni Economice și Monetare ;
- Ruperea cercului vicios dintre băncile în dificultate și datoria publică a statelor;
- Prevenirea retragerilor masive de depozite și întărirea stabilității financiare;
- Supravegherea unică, condiție pentru introducerea capitalizării directe a băncilor din zona euro de către Mecanismul European de Stabilitate

Restructurarea bancară și moralitatea procedurii bail-in

Restructurarea bancară înseamnă restructurarea asistată de stat a unei instituții de credit în vederea asigurării continuității funcțiilor sale esențiale pentru economie.

De asemenea, **restructurarea bancară** se referă la reorganizarea unei bănci cu probleme (prin proces fie administrativ, fie judiciar) care urmărește menținerea stabilității financiare, continuitatea serviciilor bancare și revitalizarea băncii.

Fără de tehnicile tradiționale de reorganizare, **utilizează instrumente specifice** (de ex: **bănci punte, fuziune forțată, achiziții asistate, vânzări parțiale de active**) pentru a atinge obiectivele menționate.

Procesul este gestionat de o **autoritate de restructurare** care poate fi diferită în țările membre UE (banca centrală, autoritate de supraveghere financiară, schema de garantare a depozitelor, minister de finanțe, autoritate specială).

Finanțarea restructurării se realizează de către scheme de garantare a depozitelor sau fonduri de restructurare separate.

Pentru **instituțiile sistemice de importanță globală**, trebuie să se realizeze cadrul legal pentru cooperare transfrontalieră, planuri de redresare și restructurare, negociate în cadrul grupurilor de gestiune a crizelor.

Restructurarea bancară și moralitatea procedurii bail-in

Principiile generale ale restructurării

- Actionarii sunt primii care suporta pierderile;
- Creditorii suporta pierderile in ordine, dupa actionari, in functie de rangul de prioritate al creantelor stabilit de directiva BRR;
- Conducerea executiva a institutiei este inlocuita;
- Cadrele superioare de conducere suporta pierderi proportional cu raspunderea individuala pentru intrarea in criza a institutiei in conformitate cu legislatia civila sau penala;
- In general creditorii din aceeasi clasa sunt tratati in mod egal;
- Principiul " No creditor worse off", nici un creditor nu suporta pierderi mai mari fata de situatia in care institutia ar fi fost lichidata prin procedurile normale de insolventa;
- Restructurarea ordonata a institutiei, dupa transferul componentelor critice;
- Continuarea activitatii, ulterior capitalizarii interne (bail-in).

Recapitalizarea bail-in reprezinta noua paradigma privind restructurarea

- Pana recent, prin **bail-out costul restructurării se acoperea din surse de publice** de la bugetul de stat si imprumuturi de la organizatii internationale;
- **Bail-in** este un raspuns la problema "too big to fail";
- **Se evita apelul la banii publici.** Prin bail-in se asigura protejarea fondurilor publice, costurile suportate inainte de catre contribuabili vor fi suportate de catre actionari si creditorii.
- Prin aplicarea rezolutiei **se asigura evitarea efectelor negative asupra stabilitatii financiare;**

Restructurarea bancară și moralitatea procedurii bail-in

Instrumente de restructurare

1. Vânzarea activității :

- vânzarea întregii instituții sau a unor părți din activele și pasivele sale către părți terțe în termeni comerciali;
- nu este nevoie de aprobarea actionarilor sau părților terțe.

2. Instituție punte:

- transferul tuturor sau a unor părți din afacerile instituției financiare către o instituție punte temporară (<2 ani) detinută de autoritățile publice (activele trebuie să fie egale cu pasivele transferate);
- nu este nevoie de aprobarea actionarilor sau a părților terțe.

3. Separarea activelor:

- transferul activelor cu probleme către un vehicul de administrare a activelor (detinut de autoritățile publice) pentru a facilita folosirea altor instrumente de restructurare;
- transfer numai dacă lichidarea normală a activelor ar avea efecte negative asupra pietelor;
- se aplică numai coroborat cu un alt instrument de restructurare.

4. Recapitalizarea internă (bail-in)

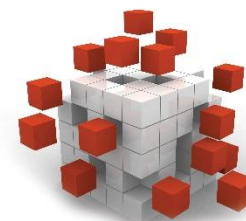
- reducerea sau conversia datoriei cu rang senior în capital;
- atacă problema "too big to fail", anumite tipuri de datorie sunt excluse (de exemplu depozitele), respecta rangul creanțelor.

Restructurarea bancară și moralitatea procedurii bail-in

Unele concluzii cu privire la bail-in:

- De la declanșarea crizei financiar-bancare, paradigma acestei perioade a fost următoarea: "Free market in life, nationalized in death", sau cu alte cuvinte piața liberă trăiește/există, dar pierderile sunt naționalizate.
- Fondurile publice au fost utilizate pentru resuscitarea sectorului bancar. În schimb, instituțiile bancare ar fi trebuit să acționeze ca un mecanism vital pentru alocarea resurselor (credit, capital) în întreaga economie.
- Acest mecanism funcționează bine când fluxul de capital și economiile sunt în creștere.
- Când instituțiile de credit suferă eșecuri de conducere și administrare a riscurilor, contractul pierde sprijinul public. Băncile au demonstrat că nu au o legătură strânsă cu economia reală.
- În locul unui sprijin public, noua abordare în cazul falimentelor bancare presupune ca acționarii băncilor plătesc primii pentru pierderi, creditorii plătesc în aceeași măsură, iar plătitorii de taxe nu vor mai plăti nimic pentru salvarea băncilor.
- Bail-in presupune că acționarii și creditorii bancari sunt supuși unor riscuri mai mari dacă instituțiile bancare eșuează.
- **Prin procedura bail-in, creditorii se implică în reducerea pierderilor sau conversia datoriilor în acțiuni.**
- Este necesară aducerea unei doze sănătoase de capitalism spre capitaliști și întoarcerea băncilor către statutul pe care l-au avut întotdeauna: "free market in life, free market in death".

- Totalul depozitelor din sistemul bancar: 304,9 mrd. Ron din care, garantate 163,6 mrd. Ron.
- Totalul depozitelor la băncile participante la FGDB: 279,1 mrd. Ron
- din care, garantate: 153,3 mrd. Ron
- din care în cadrul plafonului de compensare: 126, 2 mrd.Ron
- din care persoane fizice: 109,1 mrd. Ron și persoane juridice: 17,1 mrd. Ron
- Gradul de acoperire a depozitelor garantate și în cadrul plafonului de compensare: 2,7%
- Total deponenți: 16.193.050, din care: în cadrul plafonului de garantare: 16,2 milioane
- Persoane fizice: 15,15 mil . în cadrul plafonului de garantare
- Persoane juridice: 948,2 mii în cadrul plafonului de garantare
- Depozite constituite în Ron: 155,9 mrd. Ron, din care 81,1 mrd. Ron garantate
- Depozite constituite în valută: 149,0 mrd. Ron

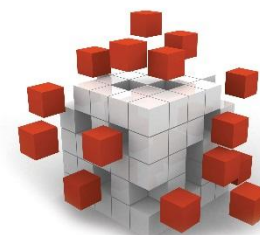

Din 14,2 milioane persoane fizice deponenți rezidenți, cca 13 milioane dețin depozite de până la 50.000 Ron, din care peste ½ sub 100 Ron.

Numărul rezidenților persoane fizice cu depozite de peste 100.000 Euro este de 16,4 mii.

Depozitul mediu al persoanelor fizice rezidente se cifreaza la 8.084 Ron

În cazul persoanelor juridice, depozitul mediu este de 36,1 mii Ron, dar numai 11,7 mii au depozite de peste 100.000 euro, din totalul de 886,6 mii.

www.fgdb.ro

**FONDUL DE
GARANTARE A
DEPOZITELOR ÎN
SISTEMUL BANCAR**

Date de contact

Adresa: Str. Negru Vodă nr. 3,
030774 București

Telefon: 021.326.6020

Website: www.fgdb.ro

E-mail: office@fgdb.ro